

Byrådssak 61/24

Byrådets kvartalsrapport pr. 31.03.2024

Byrådet legger med dette frem kvartalsrapport pr. 1. kvartal 2024.

Sammendrag:

Kvartalsrapporten viser status pr. 1. kvartal 2024. Prognosene for avvik er beregnet i forhold til et regulert budsjett som inneholder alle vedtatte budsjettjusteringer pr. 31.03.2024, samt foreslåtte budsjettjusteringer knyttet til virksomhetenes overførte mer-/mindreforbruk fra 2023, inkludert ubrukte øremerkede midler, i byrådssak om revidert budsjett 2024 – effekt av regnskap 2023 mv. Det er ikke tatt hensyn til andre budsjettjusteringer som foreslås i revidert budsjett. Det vil derfor være ubalanse mellom hva som ligger i prognosen og er kjent, og hva som er vedtatt budsjettjustert pr. 31.03.2024.

Kvartalsrapporten viser at netto driftsresultat (driftsinntektene fratrasket driftsutgifter og netto finansutgifter) for Oslo kommune samlet (bykassen og kommunale foretak) ligger an til å bli 459 mill. bedre enn regulert budsjett.

Bykassens netto driftsresultat er 367 mill. bedre enn regulert budsjett og skyldes forventede merinntekter på frie inntekter med om lag 217 mill. og mindreforbruk i virksomhetene (inkl. sentrale avsetninger) med 162 mill. Bykassens netto finansutgifter er 12 mill. høyere enn regulert budsjett.

Netto driftsresultat for Oslobygg KF er 41 mill. bedre enn regulert budsjett. Dette gjelder lavere finansutgifter, noe som skyldes lavere låneopptak i 2023 enn forutsatt. I tråd med økonomireglementet benyttes besparelsen på drift til å redusere forutsatt lånefinansiering av foretakets investeringer.

Netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF er 36 mill. bedre enn regulert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak lavere finanskostnader.

Netto driftsresultat for Oslo Havn KF er 16 mill. kroner bedre enn regulert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak økte renteinntekter.

Prognosen for investeringer i varige driftsmidler for 2024 for kommunen samlet ligger an til å bli 26,7 mrd. Investeringsprognosen er ca. 3,7 mrd. lavere enn det regulerte investeringsbudsjettet på 30,4 mrd. Det vises til revidert budsjett hvor det foreslås å inndra investeringsmidler med ca. 0,4 mrd., dels på grunn av reelt mindreforbruk og dels på grunn av endret periodisering til etter 2024. I 2023 ble investeringsutgiftene i Oslo kommune 18,6 mrd. Erfaringsmessig er virksomhetene for optimistiske i fastsettingen av sine investeringsprognoser. Det innebærer at det er sannsynlig at investeringsutgiftene, og dermed

også låneopptak som skal finansiere investeringer, vil være noe lavere når det endelige investeringsregnskapet for 2024 foreligger.

I vedtatt budsjett for 2024 var det lagt til grunn en beregnet gjeldsgrad på 70 % ved utgangen av 2024. Basert på prognoser pr. 1. kvartal, hvor det også tas hensyn til endelig regnskap for 2023, anslås gjeldsgraden ved utgangen av 2024 å bli 68 %. Beregnet gjeldsgrad for regnskap 2023 var 55,7 %.

Som følge av god likviditet finansieres deler av investeringene gjennom midlertidig bruk av likviditeten fremfor opptak av lån. I prognosen for finansiering av kommunens investeringsregnskap i 2024 er det lagt til grunn at regnskapet er gjort opp med et udekket beløp på ca 10 mrd. (dvs. at underdekningen på 10 mrd. er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen). Dette vil imidlertid kun være en tidsforskyvning i gjeldsveksten da et udekket resultat på 10 mrd. i investeringsregnskapet for 2024 vil måtte dekkes inn med i hovedsak et tilsvarende økt låneopptak i saken om revidert budsjett for 2025.

Det er variasjoner mellom virksomhetene når det gjelder graden av måloppnåelse for tjenesteproduksjon.

Samlet sykefravær for Oslo kommune pr. 1. kvartal 2024 var 10,4 %. Det er 0,1 %-poeng høyere enn sykefraværet i 1. kvartal 2023.

Saksfremstilling:

Byrådets kvartalsrapport inneholder regnskap og årsprognose for drift og investeringer pr. 31.03.2024 for bykassevirksomheter og kommunale foretak. Rapporten inneholder dessuten opplysninger om tjenesteproduksjon og sykefravær.

Byrådet har lagt vekt på at prognosene for drift og investeringer, samt tjenesteproduksjon, som presenteres skal være realistiske, men det vil likevel være knyttet usikkerhet til prognosene.

Det er i selve kvartalsrapporten bare gitt kommentarer der hvor det er avvik fra regulert budsjett. Prognosene for avvik er beregnet i forhold til et regulert budsjett som inneholder alle vedtatte budsjettjusteringer pr. 31.03.2024, samt foreslåtte budsjettjusteringer knyttet til virksomhetenes overført mer-/mindreforbruk fra 2023, inkludert ubrukte øremerkede midler, i byrådssak om revidert budsjett 2024 – effekt av regnskap 2023 mv. Det er ikke tatt hensyn til andre budsjettjusteringer som foreslås i revidert budsjett. Det kan derfor være ubalanse mellom hva som ligger i prognosen og er kjent, og hva som er vedtatt budsjettjustert pr. 31.03.2024.

Driftsresultat

Tall i mill.

	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Prognose regnskap 2024	Avvik 2024	Regnskap 2023
Sum netto driftsresultat Oslo kommune*	-45	3 183	2 724	459	692
Brukt slik:					
Overføring til investering-generell	268	275	243	32	557
Overføring til investering-fondsmider	668	697	430	267	526
Inndekning av tild. års underskudd	0	0	0	0	0
Avsetninger til fond	1 082	1 082	1 853	-771	3 724
Bruk av fond	-1 973	-5 237	-5 339	102	-7 814
Regnskapsmessig resultat før strykninger eller avsetninger	0	0	-88	88	-2 316

*Reduksjonen i netto driftsresultat fra opprinnelig til regulert budsjett (fra et positivt netto driftsresultat på 45 mill. til et negativt netto driftsresultat på 3 183 mill.) skyldes i hovedsak økt bruk av fond (bl.a. ubrukte øremerkede midler fra 2023 og fremføringer av mindreforbruk etter 4 % -regelen fra 2023).

Kvartalsrapporten viser at prognosen på netto driftsresultat for Oslo kommune samlet (bykassen og kommunale foretak) ligger an til å bli 459 mill. bedre enn regulert budsjett. Netto driftsresultat fremkommer som driftsinntektene fratrasket driftsutgifter og netto finansutgifter og viser hvor mye av driftsinntektene som blir frigjort til nødvendige avsetninger og til å finansiere investeringer.

Korrigert for årsoppgjørdisposisjoner (overføringer til investeringsregnskapet, bruk og avsetninger til fond av bl.a. øremerkede midler og mindreforbruk etter 4 % -regelen som overføres til 2025) ligger det an til et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 88 mill. for Oslo kommune i 2024.

Av overskuddet gjelder 67 mill. Oslo Havn KF og 21 mill. Boligbygg Oslo KF. Både bykassen og Oslobygg KF ligger an til et regnskapsmessig 0-resultat. I 2023 hadde Oslo kommune et samlet regnskapsmessig overskudd på driften med 2 316 mill. (1 923 mill. for bykassen og 393 mill. for foretakene).

Tall i mill.

	Netto driftsresultat opprinnelig budsjett 2024	Netto driftsresultat regulert budsjett 2024	Prognose netto driftsresultat 2024	Avvik netto driftsresultat ifht. regulert budsjett 2024	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk 2024	Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk 2023
Driftsresultat						
Bykassen	191	3 328	2 961	367	0	-1 923
Boligbygg Oslo KF	0	89	53	36	-21	-136
Oslobygg KF	-100	-95	-136	41	0	-230
Oslo Havn KF	-137	-139	-154	16	-67	-27
Sum Oslo kommune	-45	3 183	2 724	459	-88	-2 316

Bykassens netto driftsresultat er 367 mill. bedre enn regulert budsjett og skyldes forventede merinntekter på frie inntekter med om lag 217 mill. og mindreforbruk i virksomhetene (inkl. sentrale avsetninger) med 162 mill. Bykassens netto finansutgifter er 12 mill. høyere enn regulert budsjett. Bykassevirksomhetenes avvik er det redegjort nærmere om nedenfor.

Korrigert for bykassens årsoppgjørdisposisjoner hvor netto fondsavsetninger er 669 mill. høyere enn budsjettet (i hovedsak på grunn av øremerkede midler som overføres til 2024) og overføringer fra drift til investeringer er 303 mill. lavere enn budsjettet, ligger bykassen an til et regnskapsmessig 0-resultat i 2024.

Netto driftsresultat for Oslobygg KF er 41 mill. bedre enn regulert budsjett. Dette gjelder lavere finansutgifter, noe som skyldes lavere låneopptak i 2023 enn forutsatt. Foretakets prognose for overføringer fra drift til investeringer er 41 mill. høyere enn budsjettet slik at foretaket etter dette ligger an til et regnskapsmessig resultat i balanse på driften i 2024.

Netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF er 36 mill. bedre enn regulert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak lavere finanskostnader. Korrigert for årsoppgjørdisposisjoner, hvor foretaket overfører 15 mill. mer enn budsjettet fra drift til investering, ligger foretaket an til et regnskapsmessig overskudd på driften med 21 mill. i 2024.

Netto driftsresultat for Oslo Havn KF er 16 mill. bedre enn regulert budsjett. Mindreforbruket skyldes i hovedsak høyere renteinntekter. Korrigert for årsoppgjørdisposisjoner, hvor foretaket pga lavere investeringsaktivitet enn forutsatt overfører 51 mill. mindre enn budsjettet fra drift til investering, ligger foretaket an til et regnskapsmessig overskudd på driften med 67 mill. i 2024.

Frie inntekter

Tall i mill.

	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap pr 31.03.24	Prognose årsregnskap 2024	Avvik 2024	Årsregnskap 2023
Inntekts- og formueskatt	-46 580	-46 580	-12 652	-46 850	270	-11 731
Rammetilskudd fra staten	-12 996	-12 996	-5 667	-12 973	-23	-45 631
Sum frie inntekter	-59 576	-59 576	-18 319	-59 823	247	-57 362
Sum skatt på eiendom	-2 095	-2 095	-517	-2 065	-30	-2 042

Årsprognosen for inntekts- og formuesskatt settes 270 mill. høyere enn vedtatt budsjett mens rammetilskudd fra staten settes 23 mill. lavere enn vedtatt budsjett. Eiendomsskatten settes 30 mill. lavere enn vedtatt budsjett. Samlet settes prognosen for de frie inntektene inklusiv eiendomsskatt til 217 mill. høyere enn vedtatt budsjett.

Finansposter i Oslo kommunes driftsbudsjett/driftsregnskap

	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap pr 31.03.24	Prognose årsregnskap 2024	Avvik 2024	Årsregnskap 2023
renteinntekter	-838	-838	-258	-1 013	175	-1 063
aksjeutbytte	-1 600	-1 600	0	-1 600	0	-2 100
sum finansinntekter	-2 438	-2 438	-258	-2 613	175	-3 163
renteutgifter	2 721	2 787	588	2 792	-5	2 087
avdrag på lån	2 885	2 881	276	2 866	15	4 869
sum finansutgifter	5 606	5 668	864	5 658	10	6 957
sum netto finansposter	3 169	3 231	606	3 045	185	3 794

Prognosen for Oslo kommunes netto finansutgifter (inklusive aksjeutbytte) i 2024 er 3 045 mill., hvilket er 185 mill. lavere enn regulert budsjett. Bykassens netto finansutgifter er 12 mill. høyere enn regulert budsjett mens netto finansutgifter for foretakene er 197 mill. lavere enn regulert budsjett.

Årsprognosen for aksjeutbytte pr. 31.03.2024 er i tråd med vedtatt budsjett på 1,6 mrd. Generalforsamlingen i Hafslund AS vedtok den 15.04.2024 et aksjeutbytte på 2,6 mrd. til Oslo kommune. Byrådet vil komme tilbake til disponeringen av denne merinntekten på 1 mrd. i saken om revidert budsjett 2024 – effekt av regnskap 2023 mv.

Kommunens netto finansutgifter på driften i 2023 var 3 794 mill. inklusive et ekstraordinært avdrag på bykassens lån i lånefondet med 2 136 mill.

Økt låneopptak i 2024 gir økte rente- og avdragsutgifter først fra og med 2025. I vedtatt finansreglement for Oslo kommune er stabilitet i kommunens pengestrømmer en sentral målsetning. Reglementet stiller krav om rentebinding på langsiktige ut- og innlån. Varierende rentenivå gir derfor, på kort sikt, begrensede utslag på kommunens netto renteposter. Det vises til vedlegget til denne byrådssaken om nærmere redegjørelse om resultatene i virksomhetene og andre sentrale kapitler med særskilt rapportering om finansforvaltningen i Oslo kommune.

Nærmere om driftsresultatet for bykassevirksomheter

Sektor - netto drift	Prognose 2024 merforbruk	Prognose 2024 mindreforbruk	Prognose 2024 netto avvik
Bydelene (inkl. kap. 303, 305, 306 og 308)	-411	583	172
Byrådsavdeling for helse	-81	6	-76
Byrådsavdeling for sosiale tjenester	-3	146	143
Byrådsavdeling for utdanning	-305	165	-140
Byrådsavdeling for byutvikling	-	83	83
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	-255	31	-224
Byrådslederens kontor	-	7	7
Byrådsavdeling for kultur og næring	-	137	137
Byrådsavdeling for finans	-33	8	-25
Sum bykassevirksomheter	-1 088	1 166	78
Sentrale avsetn. (kap. 124, 192, 193 og 426)	-1	84	83
Sum bykassen	-1 088	1 250	162

Bykassevirksomhetene (inkludert sentrale avsetninger) ligger an til et netto samlet mindreforbruk på 162 mill. (virksomheter med mindreforbruk utgjør 1 250 mill. mens virksomheter med merforbruk utgjør 1 088 mill.). Resultatet inkluderer imidlertid at virksomhetene har ca. 771,2 mill. i ubrukte øremerkede midler (øremerkede midler ved utgangen av 2023 var 2 894 mill.). Ses det bort fra ubrukte øremerkede midler, ligger virksomhetene an til et netto merforbruk på ca. 609,2 mill.

Bydelene (eksklusiv kap. 305, 306, 307 og 308) ligger an til et samlet merforbruk på om lag 28 mill. Korrigeres det for ubrukte øremerkede midler på 139 mill. ligger bydelene an til et merforbruk på 167 mill. Det vises til nærmere omtale av situasjonen i disse bydelene i vedlegget til byrådssaken.

For kap. 305 Bydelene-etablering av nye barnehager, kap. 307 Bydelene-avsetninger sosiale tjenester og kap. 308 Bydelene-avsetninger helse er det til sammen et mindreforbruk på 200 mill. Kap. 305 forventer et mindreforbruk på 50 mill. som skyldes lavere utgifter til nye barnehageplasser som følge av færre barn i barnehage. Kap. 307 forventer et mindreforbruk på 150 mill. som i all hovedsak skyldes midler avsatt til bosetting og integrering av flyktninger.

Innen helse er prognosen et samlet merforbruk på 76 mill. hvorav 73,5 mill. i merforbruk i Sykehjemsetaten og 5,5 mill. i mindreforbruk i Helseetaten.

I sektor for sosiale tjenester viser prognosen et samlet mindreforbruk på 143,5 mill., hvorav 93 mill. gjelder bostøtte og boligtilskudd og 32 mill. gjelder Velferdsetaten. I tillegg gjelder 13 mill. tilskuddsordningen bedriftsintern opplæring.

Innenfor sektor for utdanning ligger det an til et samlet merforbruk på 139,7 mill. Det

forventes bl.a. merforbruk på 62 mill. til Grunnskolen og 75,8 mill. til Aktivitetsskolen. Hovedårsaken er underdekning knyttet til særskilt elevpris når vårens søknader for høsten 2024 videreføres med gjeldende satser. I tillegg forventes det økt antall søknader fra elever innenfor autismespekteret som følge av avslag på byomfattende tilbud. For videregående skoler og voksenopplæringen ligger det an til mindreforbruk på hhv. 131 og 34 mill.

Innenfor byutvikling forventes det et mindreforbruk på 83 mill., hvorav om lag 61 mill. er knyttet til øremerkede midler. Midlene er i all hovedsak fordelt til tiltak/aktiviteter og vil medgå kommende år.

Sektoren for miljø og samferdsel – miljø, ligger samlet an til merforbruk på 224 mill. ved årets slutt, hvorav 138,4 mill. gjelder Bymiljøetaten og skyldes merkostnader knyttet til vinterdrift og økte faste kostnader for vinterdriften som følge av overgang til nullutslipp og andre krav. Brann- og redningsetaten ligger an til samlet merforbruk på 6,5 mill., der 7,3 mill. gjelder forsinkelser i ferdigstilling av Eikenga brannstasjon. For miljø og samferdsel – selvkost, ligger det samlet an til merforbruk på 35,7 mill., hvorav 40 mill. gjelder økt utbetaling av tilskudd til klima- og energitiltak.

For Byrådslederens kontor ligger det an til et mindreforbruk på 7 mill. knyttet til eksternfinansierte øremerkede midler som gjelder byrådsavdelingene.

Innenfor kultur og næring ligger det samlet an til mindreforbruk på 137 mill. Av dette utgjør om lag 50 mill. Munchmuseet og 51,5 mill. idrett. Beløpene for begge virksomhetene knytter seg i all hovedsak til øremerkede midler.

Innenfor sektor for finans ligger det an til et samlet merforbruk på ca. 25 mill. hvorav ca. 33 mill. i merforbruk for Utviklings- og kompetansetaten pga. høyere pris- og volumvekst enn forutsatt og ca. 8 mill. i mindreforbruk for Oslo Origo.

For sentrale avsetninger ligger det an til et samlet netto mindreforbruk på 83 mill., som i hovedsak gjelder kap. 192 Div. avsetninger og tilfældige inntekter.

Tjenesteproduksjon

Det er variasjoner mellom virksomhetene når det gjelder graden av måloppnåelse for tjenesteproduksjon. Tabellen nedenfor viser resultater sammenlignet med et utvalg av sentrale måltall.

Resultatindikatorer:	Resultat 2023	Måltall 2024	Status pr. 1. kvartal 2024	Prognose 2024	Avvik måltall prognose
Kap. 313 Sykehjemsetaten					
Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	82,1 %	85,0 %			
Kap. 314 Helseetaten					
Svartid Legevaktssentralen < 2 minutter	50 %	80 %	42 %	65 %	-15 pp.
Kap. 360 Barne- og familieetaten					

Resultatindikatorer:	Resultat 2023	Måltall 2024	Status pr. 1. kvartal 2024	Prognose 2024	Avvik måltall prognose
Hastetilbud fremskaffet innen 2 timer	78,4%	100,0 %	93,8 %	94,0 %	-6 pp.
Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten					
Vedtatte utbyggingsavtaler med relevante ytelser/bidrag	15	15	1	9	-6
Antall saker fremmet om strategiske kjøp	2	2	0	2	0
Antall regulerte eiendommer	2	3	0	2	-1
Kap. 609 Plan- og bygningsetaten					
Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	3	5	1	4	-1
Antall saker i Rådet for byarkitektur	16	16	3	16	0
Kap. 459 Næringsetaten					
Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	157	150	41	150	0
Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinær løpende veiledning	138	100	29	100	0
Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager	95 %	90 %	96 %	90 %	0
Antall diskrimineringskontroller	50	50	0	50	0
Kap. 502 Kulturetaten					
Antall av etatens lokaler som bruker Oslonøkkel	4	12	5	12	0
Popsenteret, antall besøk	38 197	40 000	10 350	38 000	-2 000
Rommen scene: antall publikum	15 735	28 000	2 713	16 500	-11 500
Antall elevplasser kulturskolen	11 106	11 000	10 600	11 000	0
Kap. 504 Munchmuseet					
Antall besøkende	720 025	750 000		700 000	-50 000
Kap. 545 Idrett					
Antall kunstgressbaner	100	100	100	101	1
Antall kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllemateriale	22	27	22	29	2
Antall flerbrukshaller (håndballflater)	68	69	68	69	0
Kap. 125 Utviklings- og kompetansetaten					

Resultatindikatorer:	Resultat 2023	Måltall 2024	Status pr. 1. kvartal 2024	Prognose 2024	Avvik måltall prognose
Andel som svarer «godt fornøyd» i årlige kundeundersøkelser knyttet til : Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester	94 %	80 %		92 %	12 pp.
Andel som svarer at de fant det de lette etter på oslo.kommune.no	75 %	75 %		75 %	0 pp.
Kap. 130 Innkrevingsetaten					
Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	77,1 %	70,0 %	77,5 %	73,0 %	3,0 pp.
Andel ferdigbehandlede henvendelser i førstelinje	67,3 %	70,0 %	67,8 %	70,0 %	0 pp.

For nærmere omtale av tjenesteproduksjonen vises det til sektoromtalen i vedlegget til byrådssaken.

Sykefravær

Tabellen nedenfor viser utviklingen i sykefraværet (i %) siden 2017.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. kvartal	8,7	9,3	9	9,5	9,1	11,6	10,3	10,4
2. kvartal	7,7	7,6	7,8	7,2	8,2	8,6	8,8	
3. kvartal	6,6	6,5	6,5	7,3	7,5	7,5	7,8	
4. kvartal	8,4	8,2	8,3	8,8	9,9	10,2	10,7	
Samlet	8	8	8	8,3	8,8	9,6	9,5	

Sykefraværet for 1. kvartal 2024 var på 10,4 % der tilsvarende tall for 1. kvartal 2023 var 10,3 %. Dette gir en nedgang i sykefraværet på 0,1 %-poeng.

For mer detaljert oversikt over sykefravær i virksomhetene vises det til kapittelet Sykefraværet i Oslo kommune, i vedlegg til byrådssaken.

Investeringer i anleggsmidler

Investeringer i anleggsmidler - tall i tusen kr	Opprinnelig budsjett 2024	Regulert budsjett 2024	Prognose regnskap 31.12.2024	Avvik pr 31.12.2024	Prognose i % av budsjett 2024*
Skolebygg	4 106 362	4 797 043	4 078 573	718 470	85 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	1 040 800	1 783 267	1 333 509	449 758	75 %
Barnehager	709 150	986 472	1 049 883	-63 411	106 %
Kommunale utleieboliger	700 000	1 247 101	1 021 960	225 141	82 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	12 815 770	14 274 389	12 983 835	1 290 554	91 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	2 335 437	3 074 896	2 469 497	605 399	80 %
Byutvikling	459 959	2 086 003	1 804 825	281 178	87 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	945 329	2 181 713	1 922 907	258 806	88 %
Sum totalt Oslo kommune	23 112 807	30 430 884	26 664 989	3 765 895	88 %

Prognosen for investeringer i varige driftsmidler for 2024 for kommunen samlet ligger an til å bli 26,7 mrd. Investeringsprognosen er ca. 3,8 mrd. lavere enn det regulerte investeringsbudsjettet på 30,4 mrd. I 2023 ble investeringsutgiftene i Oslo kommune 18,6 mrd.

Erfaringsmessig er virksomhetene for optimistiske i fastsettingen av sine investeringsprognoser så tidlig i året. Det innebærer at det er sannsynlig at investeringsutgiftene, og dermed også låneopptak som skal finansiere investeringer, vil være noe lavere når det endelige investeringsregnskapet for 2024 foreligger.

Opprinnelig vedtatt investeringsbudsjett for 2024 er på 23,1 mrd. Inklusiv overførte investeringsmidler fra 2023 og nye vedtatte budsjettjusteringer i løpet av 1. kvartal er regulert investeringsbudsjett for 2024 på 30,4 mrd.

Prognosen for investeringer i skolebygg er ca. 4,1 mrd., hvilket er 0,7 mrd. lavere enn regulert budsjett.

Prognosen for investeringer i omsorgsboliger, sykehjem og institusjoner er ca. 1,3 mrd., hvilket er 0,4 mrd. lavere enn regulert budsjett.

Prognosen for investeringer i barnehager er ca. 1 mrd., hvilket er ca. 63 mill. høyere enn regulert budsjett.

Prognosen for investeringer i samferdsel/kommunaltekniske anlegg er ca. 13 mrd., hvorav ca. 7,7 mrd. gjelder vann- og avløp og renovasjon og ca. 3,6 mrd. gjelder Fornebubanen.

Prognosen for investeringer innen kirke/kultur/idrett/friluftsliv er ca. 2,5 mrd., hvilket er ca. 0,6 mrd. lavere enn regulert budsjett.

Tabellen nedenfor viser avviket (mindreforbruk) sammenlignet med budsjettet ved utgangen av året for brutto investeringer i anleggsmidler.

Investeringsavvik - beløp i mrd.kr	Regn 2023	Prognose 2024	Endring 2023-2024
Sum kommunale foretak	2,4	1,1	-1,3
Sum bykassen	4,9	2,7	-2,2
Sum Oslo kommune	7,3	3,8	-3,5

Prognosen pr 1. kvartal viser at investeringsavviket i 2024 ligger an til å reduseres med 3,5 mrd. sammenlignet med hva det var ved utgangen av 2023.

Prognosen for det samlede investeringsavviket på 3,7 mrd. kan grovt sett grupperes i følgende kategorier:

	Tall i mrd.
Periodiseringsavvik men innenfor vedtatt tidsplan	1,4
Reelle forsinkelser fra vedtatt tidsplan	0,3
Uforutsigbare avsetninger	1,4
Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter	0,7
Sum prognose investeringsavvik 2024	3,8

Av periodiseringsavviket på 1,4 mrd. gjelder bl.a. 0,23 mrd. Boligbygg Oslo KF, 0,21 mrd. Fornebubanen og ca. 0,21 mrd. Bymiljøetaten.

Av avviket på 0,3 mrd. knyttet til reelle forsinkelser gjelder ca. 0,2 mrd. Oslobygg KF.

Mindreforbruk på uforutsigbare avsetninger på ca. 1,4 mrd. gjelder bl.a. en ufordelt usikkerhetsavsetning i bykassens investeringsbudsjett på 0,8 mrd. og ca. 0,5 mrd. i investeringer i Oslobygg KF i hovedsak knyttet til skoleprosjekter.

Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter på 0,7 mrd. gjelder ca. 0,4 mrd. Vann- og avløpsetaten og 0,27 mrd. Oslobygg KF.

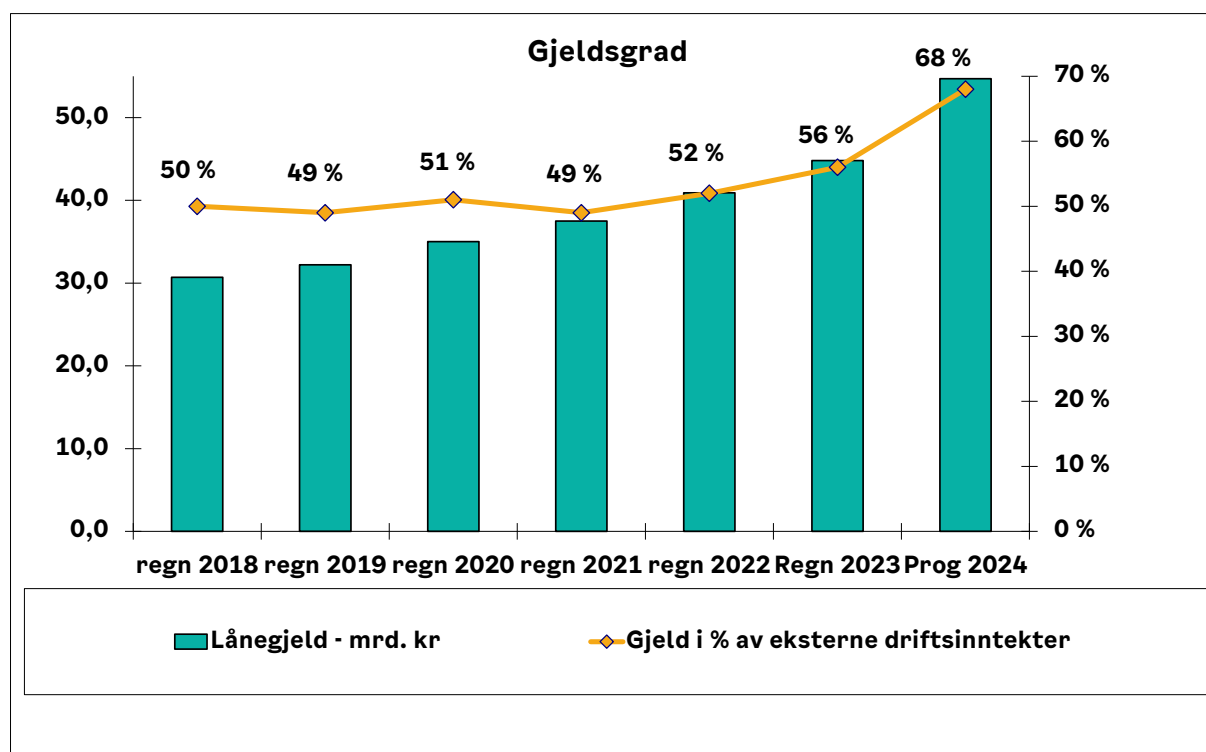
Eiendomssalg

Prognosen for bykassens ordinære eiendomssalg er i tråd med opprinnelig vedtatt budsjett på 200 mill. Prognosene for eiendomssalg i de kommunale foretakene er på ca. 64 mill. (gjelder Boligbygg Oslo KF), noe som er 66 mill. lavere enn regulert budsjett. Årsaken til dette er blant annet at nå er det meste av boligene i porteføljen utleid eller båndlagt slik at disse ikke kan avhendes.

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens brutto lånegjeld sett i forhold til driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av gjeldsgraden. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), lån til havneinvesteringer (finanskostnadene dekkes av havneavgifter) og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere er forutsatt å betale det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken).

I vedtatt budsjett for 2024 var det lagt til grunn en beregnet gjeldsgrad på 70 % ved utgangen av 2024. Basert på prognoser pr. 1. kvartal, hvor det også tas hensyn til endelig regnskap for 2023, anslås gjeldsgraden ved utgangen av 2024 å bli 68 % (lånegjeld på 54,7 mrd.). Beregnet gjeldsgrad for regnskap 2023 var 55,7 % (lånegjeld på 44,8 mrd.).

Som følge av god likviditet finansierer deler av investeringene gjennom midlertidig bruk av likviditeten fremfor opptak av lån.

I prognosen for finansiering av kommunens investeringsregnskap i 2024 er det lagt til grunn at regnskapet er gjort opp med et udekket beløp på 10 mrd. (dvs. at underdekningen på 10 mrd. er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen). Dette vil imidlertid kun være en tidsforskyvning i gjeldsveksten da et udekket resultat på 10 mrd. i investeringsregnskapet for 2024 vil måtte dekkes inn med i hovedsak et tilsvarende økt låneopptak i saken om revidert budsjett for 2025.

Klimaarbeidet pr. 1. kvartal 2024

Vurdering av muligheten for å nå utslippsrammen på 57 % i 2024 sammenlignet med 2009

Resultatene fra klimabarometeret indikerer at utslippene fra veitrafikken vil gå ned i 2024 sammenlignet med 2023. Dette skyldes den økende andelen av elektriske varebiler og tunge kjøretøy i kjøretøyparken, samt den økende andelen elektriske personbiler. Det er også sannsynlig at stenging av Ring 1 vil gi en nedgang i biltrafikken. Andelen omsatt biodrivstoff er forventet å øke i 2024, noe som reduserer utslipp.

Overgangen til fossilfrie- og utslippsfrie anleggsmaskiner vil fortsette å gi utslippsreduksjoner. Svakheter i metoden som Miljødirektoratet bruker i det kommunefordelte klimagassregnskapet, gjør imidlertid at tiltakseffekten av dette ikke vil fanges opp i klimaregnskapet for Oslo. I 2023 ble det også innført omsetningskrav for avansert biodrivstoff for ikke-veigående maskiner, som anleggsmaskiner og traktorer, samt for sjøfart. Dette kan gi utslippsreduksjoner for Oslo i 2024.

Mengden forbrent avfall var om lag 10 000 tonn større i første kvartal 2024 sammenlignet med første kvartal 2023. Dette kan gi økte utslipp, men avhenger av resultatet for hele året. Forbruk pr. 1 kvartal 2024 indikerer også svak utslippsøkning som følge av bruk av fossil gass i fjernvarmenettet sammenlignet med 2023.

Ifølge Miljødirektoratet sitt kommunefordelte klimagassregnskap som ble publisert i desember 2023, gikk utslippene i Oslo ned med 28 % fra 2009 til 2022. For 2023 og pr. 1. kvartal 2024 foreligger ikke tall fra Miljødirektoratet, og vi må gjøre analyser basert på utviklingen i indikatorer (i Klimabarometeret), rapportering på gjennomførte klimatiltak samt beregning av effekter fra klimabudsjett 2024. Selv om indikatorene indikerer noe reduksjon i utslippene, er det lite sannsynlig at utslippsrammen på 57 % reduksjon i 2024 sammenlignet med 2009 blir nådd. 2030-målet er fremdeles innenfor rekkevidde.

Vurdering av mulighetene for at de indirekte utslippene reduseres betydelig innen 2030

Oslo kommune er godt i gang med å redusere indirekte utslipp fra egen virksomhet, men mangler virkemidler og myndighet til å redusere indirekte utslipp betydelig fra befolkning og næringsliv.

Det største potensialet for indirekte utslippsreduksjoner ligger i materialbruk i bygg- og anleggsprosjekter. Kommunen har et mål om å redusere årlige utslipp fra materialer i nye og rehabiliterte bygg med 30 % sammenliknet med dagens standard. Oslobygg ligger an til å oppnå 9 % reduksjon i 2024.

Selv om Oslo kommune har mange bygge- og anleggsprosjekter, står private utbyggere for mesteparten av byggingen i Oslo, og det er derfor viktig med virkemiddelutvikling. I utkast til ny kommuneplans arealdel er det foreslått tallfestede krav til klimagassreduksjon for materialer.

Virkemidler som bidrar til overgang til elektriske kjøretøy og redusert kjøring, bidrar også til å redusere indirekte utslipp. Dette fordi de indirekte utslippene fra produksjon av både biler og fossilt drivstoff er betydelige. Kommunen jobber for å redusere bilholdet gjennom mer bruk av delebiler.

Å redusere utslipp fra forbruk av tekstil, IKT og møbler vil i mange tilfeller kunne være kostnadsbesparende for kommunen. Dersom klimakravene i samkjøpsavtaler skal ha en god effekt, er det behov for at alle tjenestestedene bruker disse. Utviklings- og kompetanseetaten viser til at kommunens virksomheter i dag ikke benytter seg av samkjøpsavtalene i tilstrekkelig grad.

Oslo kommune har en målsetning om å halvere kjøttforbruket og øke andelen plantebasert mat i løpet av 2025 sammenliknet med 2019, ifølge Handlingsplan for bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat (byrådssak 1086/23). De siste tallene viser at kjøttforbruket har økt med

nesten 4 % fra 2019 til 2023. Mangel på treffsikre virkemidler og unntak gjør det krevende å nå målet om halvert kjøttforbruk.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Byrådets kvartalsrapport pr. 31.03.2024 tas til orientering.

Byrådet, den 21.05.2024

Eirik Lae Solberg

Hallstein Bjercke

Vedlegg:

1. Vedlegg kvartalsrapport til høring - Byrådets kvartalsrapport pr. 31.03.2024